

Obsah

I. Rozmotávání klubka nauk a otloukání domněnek 15

Úvod o kráse subverze, nebezpečí názorů a zvilosti dogmat 16

Vstupní metafora 16, Vstupní deklaráce („naivní realismus“) 17, Krása filosofie 20, Zdatnost filosofie 21, Filosofie jako literatura 23, Planá očekávání 24, Efektivita filosofie (*Intestina caeca*) 26, Proč ty dějiny a ne rovnou k věci 28, *Ad hominem* 31, Poslední deklaráce (nedůsledná nedůslednost) 33

Rozcestí uvnitř klubka s nejasnými počátky a mnoha konci 34

Gordický uzel 35, Křižovatky myšlenek 36, Alternativní dějiny? 38, Dějiny a moc 41, Problémy s dějinami filosofie 42, Co všechno máme považovat za filosofii? 44, Kam až sahá podhoubí? 49, Co se zlomkem Kryšpína Alexandrijského? 53, Jak se nit větví? 55, Školy 56, Přemotávání klubka 60, Pestré tkaniny 60, Kde ta nit končí? 61

Přítomnost a věštění minulosti 62

Problémy krétského věštce 62, Minulost 63, Minulost a důvěra 64, Jiná minulost? 66, Zákonitosti slohů a stylů? 71, Epistemologické překážky 73, Jiná přítomnost? 75

Slavné iluze 78

Životodárné iluze 79, Předsudky 80, Rozdělení žánrů a oborů 82, Umění 84, Mýtus 86, Náboženství 88, Víra 89, Úžas 92, Jsoucnost a bytí 93, Podstata 97, Příroda a přirozenosti 98, Ideje 100, Člověk 101, Zákon a právo 104, Lidská práva 106, Soukromí a vlastnictví 107, Morálka a etika 108, Myšlení a řeč 111, Paradoxy 115, Otázka 117, Dialog 122, Pravda 126, Lov pravdy 129, Důkaz 131, Náзор 138, Jasně a zřetelně 142, Objektivita 143, Souměřitelnost 146, Subjekt a myšlení 149, Reflexe a spekulace 152, Niternost 155, Tělo 158, Hmota 162,

Svobodná vůle 164, Smysl a účel 167, Význam, znak a kód 169, Informace 174, Humanitní vzdělanost 178, Rozděl a panuj 183, Vlivné strachy 184, O co se zastaví míra cynismu? 185

Slavná falza, přesmyčky, omyly a výběrové efekty 187

Falza textů 188, Slavné časové přesmyčky 190, Měkká falza 192, Iluze historicity 193, Žánrové omyly 195, Konfuze filosofie a křesťanství 197, Historiky mimo původní kontext 198, Běžné omyly 199, Následky sebestřednosti 200, Cenzura 205, Výběrové efekty 207

Jak různě by mohly vypadat dějiny filosofie 211

Proč nepřepisovat učebnice 212, Status řeči – přirozený a formální jazyk 214, Status řeči nábožensko-magické a laicizované 216, Přiznaně svévolný výklad Platónovy úsečky 218, Parazitické manipulativní memy 221, Paraziti a další symbionti obce 223, Významné křižovatky 225, Kudy půjdeme 227

Alternativy 229

Kritika filosofie jako takové 229, Velký skok z omylů klasiky 230, S důvěrou v jazyk a formu 232, Dějiny vlivů v tradici 233, Zajímavě na okrajích 234, Napříč obory 235, Multikulturně 237

II. Náčrt jedné z alternativ dějin filosofie 243

Chvála doby železné 244

Ohlédnutí 246, Použité mýty 248, Psychofyzické orgány 250

Jde to i bez hrdinství 253

Nouze v náruči vln 253, Lidská moudrost 255

Iónská paterčata 258

Moudrost, geometrie a život 259, Vzájemnost vznikání a zanikání 260, Diferenciace neustálým pohybem 261, Plstnatění a čechránění 263, Vnímání přirozeností 265, Proměny, mnohost a jednota 266, Duše směřující k zážehu 269, Náhoda a osud 270

Čistotou k nebi 272

Mathémata a akúsmata 273, Mez a harmonie 275,
Nebeská a pozemská medicína 276, Epicharmovo
veselí 278

Xenofanés na rozcestí 281

Magie jazyka 284

Převratný epický mytograf 284, Honění želvy a počet
bodů na úsečce 288

Mísení věčných složek 290

Přirozený výběr dle muže božího 290, Infinitesimální
počet pro začátečníky 293, Atomy a prázdno 294

Ozvěny archaické Iónie 296

Náhoda a osud podruhé 296, Přirozenost postací
všemu 302, Pohasínání chlapců 305, Apollónovo
trsatko 306, Mnohopupíkaté koláčky 306

Duch klasického Řecka 309

Mélský dialog 310, Úspěšní sofisté 311, Antifón 313,
Neúspěšný sofista 315, Úspěšnost účelu, zásvětí a věci
lidských 318, Filuta všech filutů 321, Erotika totální
sublimace 324, Cesty duše a sebepotvrzující výrok 327,
Křesání 329, Zoologie a logika 330

Fyzika, pohoda a skepse 334

Sympatická stoa 334, Epikúrova slast 335, Skepsí proti
dogmatům 336

Velká křižovatka a málem konečná 338

Odchylka 339, Mnoho podob Luny 340, Filosofie
s kladivem a dražba filosofů 341, Povedený žert
Herma Kyllénského 343, Systematicky od těla 350,
Jobova zvěst 352, Janovo odkouzlení Zákona 354,
Veselejší stránka Klémenta Alexandrijského 357,
Augustinův mindrák 359, Maximova vůle 362

Věk autorit a rozumu 364

Spor o univerzália 365, Spor o dialektiku 366, Pozitivní
a negativní teologie 368, Bratr František 368, Ke dnu
duše 369

Kudy z konopí 371

Učená nevědomost a experimenty s váhami 371,
Nekonečný živý(?) svět 373, A přece se točí! 375

Zjevení subjekta 378

Však zvolili jsme sami 379, Krev chudého 382, Fakticky
a obezřetně 384, Myslitel ze Schwarzwaldu 387

Kudy z konopí II 391

Člověk jako součást přírody 392, Geny 397, My
holobionti 399, Doba lidská 401, Pole nikoliv orná 402,
Schrödinger a Elliotův kocour 405, Neúplná
důkaznost 409, Emergence 410, Na pomezích 411,
Freudovy deziluze a iluze 414, Komplexy a projekce 415,
Kladivo a vulkán prozření 417, Archeologie vědění 419,
Diference a svoboda od propadnutí jazyku 420

Lapidárium 423

O kráse torz a fragmentů 424, Sbíрка příkladů
a protipříkladů 425

Klubko o mnoha počátcích i koncích – a s otevřeným pokračováním 427

Naděje z filosofie 427, Filosofie jako hra 428, Filosofie
nautiké 429

Summary 430

Poděkování 433

Literatura 434

Rejstřík (výběr) 440